

ORIENTAL UNIVERSITETI

**RAQAMLI TILSHUNOSLIK VA
TARJIMASHUNOSLIK: ZAMONAVIY
TAHLIL, MUAMMOLAR VA
ISTIQBOLLAR**

FEVRAL 16-17, 2026

TOSHKENT

UO‘K 821.512.161

Mas’ul muharrir:

Mamataxunov Nozimjon - Oriental universiteti rektori

Ma’sul muharrir o‘rinbosari:

Nasirova Malika Oriental universiteti Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektori

Tahrir hay’ati:

Nasirov Dilshod Oriental universiteti Tillar-2 kafedrasini mudiri, PhD.

Islomjonova Xazifa Oriental universiteti Tillar-2 kafedrasini professori.

Radjabov Nasir Oriental universiteti Tillar-2 kafedrasini professori.

Muratxodjayeva Feruzaxon Oriental universiteti Tillar-2 kafedrasini dotsenti

Tashpulatova Shirina Oriental universiteti Tillar-2 kafedrasini katta o‘qituvchisi, PhD.

Taqrizchilar:

Yuldasheva Nargiza O‘zDJTU dotsenti

Esanov Uktam Oriental universiteti Tillar-2 kafedrasini professori

To‘plamdan o‘rin olgan maqolalarning saviyasi, sifati va ilmiy dalillarning haqqoniyligi hamda mazmuni uchun mualliflar mas’uldirlar.

Ushbu to‘plam Oriental universiteti Kengashining 2026-yil “9” yanvardagi 7-sonli bildirigiga asosan nashrga tavsiya etilgan.

© Oriental universiteti, 2026

RASHIDOVNING “BO‘RONDAN KUCHLI” VA CH. DIKKENSNING “HARD TIMES” ASARLARI ASOSIDA.....	
Tursunaliyeva M., Egamberdieva Sh. // LINGUOCULTURAL FEATURES OF REALIA IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES.....	169
To‘xliyeva Zahro, Isakova Nodira. // EXAMINATION OF THE TRANSLATION OF PSYCHOLINGUISTIC ATTRIBUTES IN “PRIDE AND PREJUDICE” BY JANE AUSTEN.....	173
Urmanova Nodira, Rasulova Munajat. // AFSONALARNING KELIB CHIQISHI VA ULARNING MIFOLOGIYA BILAN BOG‘LIQLIGI.....	177
Usmonov Ibrohim, Nizamova Salomat. // INGLIZ VA KOREYS TILLARIDA SAVOL SHAKLIDAGI GAPLARNING QIYOSIY TAHLILI.....	182
Uzakova Nazira, Tashpulatova Shirina. // INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDA O‘ZLASHGAN SO‘ZLARNING NAZARIY ASOSLARI.....	186
Uzakova Nazira, Tashpulatova Shirina. // O INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDAGI O‘ZLASHGAN SO‘ZLARNING TARJIMA XUSUSIYATLARI.....	190
Xakimov Dilshodbek, Radjabov Nasir. // INGLIZ TILI FRAZEOLOGIK TIZIMINING SHAKLLANISHIDA ULYAM SHEKSPIRNING ROLI: ILMIY TADQIQOT VA TAHLIL.....	193
Xakimova Umida, Tashpulatova Shirina. // PHONETICS AS A FUNDAMENTAL BRANCH OF LINGUISTICS: ASPECTS, DIVISIONS, AND PEDAGOGICAL APPLICATIONS.....	198
Xanaliyeva Gulhumor, Muratxodjayeva Feruzaxon. // INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDA EMOTSIYALARNI IFODALOVCHI OBRAZLI BIRLIKLARNING KOGNITIV TALQINIDA TIL VA MADANIYAT UYG‘UNLIGI.....	206
Fayzullayevna Y., Boboeva M. // THEORETICAL APPROACHES TO LINGUISTIC CORPORA.....	211
Xolboyeva Odina, Nizamova Salomat. // INGLIZ VA KOREYS TILLARIDA SO‘Z TARTIBI.....	216
Xudoyberdiyeva Zebo, Muratxodjayeva Feruzaxon. // INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDA AYOLLAR OBRAZINI IFODALOVCHI IBORALAR	219
Yo‘ldosheva F., Muratxodjayeva Feruzaxon. // PRAGMATIC FEATURES OF DIGITAL COMMUNICATION.....	227
Yo‘ldosheva F., Muratxodjayeva Feruzaxon. // KOGNITIV MOSLASHUV VA PSIXOLINGVISTIK JARAYONLARNING INTEGRATIV TAHLILI.....	232
Yo‘ldashova Go‘zal, Tashpulatova Shirina. // LINGUACULTURAL ASPECTS OF ADDRESSING FORMS IN BRITISH VS. AMERICAN ENGLISH.....	236
Yunusxanova Moxira, Boboyeva Madina. // KOGNITIV LINGVISTIKADA SUN‘IY INTELLEKTNING TUTGAN O‘RNI VA AHAMIYATI.....	240
Yusupova Dilnoza, Turdiyev Jahongir. // THE ROLE OF PARALINGUISTIC FEATURES IN SOCIAL MEDIA.....	243
Yusupova Mohigul, Raxmatova Bahora. // ARTIFICIAL INTELLIGENCE-BASED TRANSLATION AND TRANSLATION TECHNOLOGIES	246
Azizabonu Karimjonova, Xudayberdiyeva Svetlana. // O‘ZBEK VA KOREYS MAQOLLARIDA GENDER ROLLARI.....	249

INGLIZ VA KOREYS TILLARIDA SAVOL SHAKLIDAGI GAPLARNING QIYOSIY
TAHLILI

<https://zenodo.org/records/18622596>

Usmonov Ibrohim Shuhrat o'g'li

Koreys tili yo'nalishi 1-bosqich talabasi

uibrohim071@gmail.com

Ilmiy rahbar: Nizamova Salomat Usmanovna

Tillar-2 kafedrasi katta o'qituvchisi

E-mail: salomat068@gmail.com

ANNOTATSIYA Ushbu ilmiy ish ingliz va koreys tillarida savol shaklidagi gaplarning grammatik va funksional xususiyatlarini qiyosiy jihatdan o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqot davomida savol gaplarning asosiy turlari, ularning yasalish usullari hamda ingliz va koreys tillaridagi o'xshash va farqli jihatlar batafsil tahlil qilindi. Ingliz tilida savol gaplarning asosan yordamchi fe'llar va qat'iy so'z tartibi orqali hosil qilinishi, koreys tilida esa savol ma'nosining qo'shimchalar va intonatsiya yordamida ifodalanishi ilmiy asosda yoritildi. Shuningdek, har ikki tilda savol gaplarning rasmiy va norasmiy nutqda qo'llanish xususiyatlariga alohida e'tibor qaratildi. Tadqiqot natijalari chet tillarini o'rganayotgan talabalar uchun nazariy va amaliy ahamiyatga ega bo'lib, ularning grammatik va kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: *savol gaplar, ingliz tili, koreys tili, qiyosiy tahlil, grammatika.*

ABSTRACT This academic paper is devoted to a comparative analysis of interrogative sentences in the English and Korean languages. The research examines the main types of interrogative sentences, their grammatical structures, and the similarities and differences between the two languages. It is emphasized that in English, questions are mainly formed through auxiliary verbs and strict word order, whereas in Korean, interrogative meaning is expressed by sentence-final endings and intonation. The study also considers the use of interrogative sentences in formal and informal communication. The findings of the research have both theoretical and practical significance and may be useful for students learning foreign languages by enhancing their grammatical and communicative competence.

Key words: *interrogative sentences, English language, Korean language, comparative analysis, grammar.*

АННОТАЦИЯ Данная научная работа посвящена сравнительному анализу вопросительных предложений в английском и корейском языках. В исследовании рассматриваются основные типы вопросительных предложений, их грамматическая структура, а также сходства и различия между двумя языками. Подчеркивается, что в английском языке вопросительные предложения формируются преимущественно с помощью

вспомогательных глаголов и строгого порядка слов, тогда как в корейском языке вопросительное значение выражается с помощью специальных окончаний и интонации. Также анализируется использование вопросительных предложений в официальной и неофициальной речи. Результаты исследования имеют теоретическую и практическую значимость и могут быть полезны для студентов, изучающих иностранные языки.

Ключевые слова: *вопросительные предложения, английский язык, корейский язык, сравнительный анализ, грамматика.*

KIRISH Savol shaklidagi gaplar til tizimida muhim grammatik va kommunikativ birliklardan biri hisoblanadi. Ular muloqot jarayonida axborot olish, aniqlik kiritish, tasdiqlash yoki inkor qilish kabi vazifalarni bajaradi. Har bir tilda savol gaplar mavjud bo‘lib, ularning tuzilishi va qo‘llanilishi tilning umumiy grammatik xususiyatlari bilan chambarchas bog‘liqdir. Shu sababli savol shaklidagi gaplarni ilmiy jihatdan o‘rganish tilshunoslikda muhim ahamiyat kasb etadi. Ingliz va koreys tillari kelib chiqishi, tuzilishi va grammatik tizimi jihatidan bir-biridan keskin farq qiladi. Ingliz tili analitik til bo‘lib, grammatik ma’nolar asosan yordamchi fe’llar va qat’iy so‘z tartibi orqali ifodalanadi. Koreys tili esa agglutinatив til bo‘lib, grammatik munosabatlar ko‘proq qo‘shimchalar yordamida yuzaga chiqadi. Ushbu farqlar savol shaklidagi gaplarning yasalishida ham yaqqol namoyon bo‘ladi.

Mazkur ilmiy ishning dolzarbligi shundaki, ingliz va koreys tillarini o‘rganayotgan talabalar savol gaplarni tuzishda ko‘pincha qiyinchiliklarga duch keladilar. Ayniqsa, ingliz tilidagi yordamchi fe’llarning to‘g‘ri qo‘llanilishi va koreys tilidagi rasmiylik darajalariga mos savol shakllarini tanlash muhim masala hisoblanadi. Ushbu ishning maqsadi ingliz va koreys tillarida savol shaklidagi gaplarning grammatik xususiyatlarini o‘rganish va ularni qiyosiy tahlil qilishdan iborat. Tadqiqot natijalari chet tillarni o‘rganish jarayonida nazariy va amaliy asos bo‘lib xizmat qiladi.

ASOSIY QISM Savol shaklidagi gaplar tilning kommunikativ tizimida muhim o‘rin egallab, suhbatdoshdan ma’lumot olish, aniqlik kiritish yoki munosabat bildirish kabi pragmatik vazifalarni bajaradi. Ingliz va koreys tillari turli til oilalariga mansub bo‘lib, savol konstruksiyalarining grammatik va semantik tuzilishi hamda ularning qo‘llanish xususiyatlari jihatidan sezilarli farqlarga ega. So‘nggi yillarda ushbu tillarda interrogativ gaplar strukturasi va pragmatik funksiyalariga bag‘ishlangan qator tadqiqotlar olib borilgan bo‘lib, ular qiyosiy tilshunoslik uchun muhim ilmiy asos bo‘lib xizmat qilmoqda (Huddleston & Pullum, 2016; Sohn, 2019). Ingliz tilida savol gaplar, asosan, so‘z tartibining o‘zgarishi va yordamchi fe’llarning ishtiroki orqali shakllantiriladi. Umumiy savollar (yes/no questions) ko‘pincha yordamchi fe’lning ega oldiga chiqishi bilan hosil qilinadi: Do you like linguistics? Ushbu hodisa ingliz tilining analitik xususiyatini namoyon etadi. Huddleston va Pullum (2016) ta’kidlashicha, ingliz tilida savol shakllari sintaktik transformatsiyalarga asoslanib, muloqot jarayonida tezkor va aniq axborot almashinuvini ta’minlaydi (Huddleston & Pullum, 2016: 95).

Koreys tilida esa savol gaplar asosan gap oxiridagi so‘roq qo‘shimchalari va intonatsiya orqali ifodalanadi. Koreys tili agglutinatив til bo‘lib, savollik ma’nosi fe’lga qo‘shiladigan maxsus qo‘shimchalar yordamida yuzaga chiqadi. Masalan, **갑니까?** (Gapnikka? – Ketyapsizmi?) shaklida savol ifodalanadi. Sohn (2019) koreys tilida savol shakllarining asosiy belgisi sifatida gap oxiridagi

morfologik ko'rsatkichlarni qayd etadi va bu holat koreys tilining sintetik tabiatini aks ettirishini ta'kidlaydi (Sohn, 2019: 142). Maxsus savollar (wh-questions) ingliz tilida who, what, where, why kabi so'roq olmoshlari orqali ifodalanib, ular ko'pincha gap boshida joylashadi. Bu hodisa wh-movement deb atalib, ingliz tilining muhim sintaktik xususiyatlaridan biri hisoblanadi (Radford, 2018). Koreys tilida esa so'roq olmoshlari gap ichida o'z joyida qoladi va ularning savol ekanligi gap oxiridagi qo'shimcha orqali aniqlanadi. Kim (2021) ushbu farqni ingliz va koreys tillari o'rtasidagi asosiy tipologik tafovutlardan biri sifatida ko'rsatadi (Kim, 2021: 67). Pragmatik nuqtayi nazardan, ingliz tilida savol gaplar ko'pincha bilvosita ma'noda, ya'ni iltimos, taklif yoki muloyim munosabat bildirish uchun qo'llaniladi. Masalan, *Could you open the window?* shaklidagi savol real savol emas, balki iltimosni ifodalaydi. Koreys tilida esa savol gaplarning pragmatik talqini ijtimoiy maqom va nutq darajasiga kuchli bog'liq bo'lib, hurmat shakllari orqali ifodalanadi. Lee (2020) koreys tilidagi savol shakllarida ijtimoiy munosabatlar va madaniy omillar muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi (Lee, 2020: 118).

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ingliz va koreys tillarida savol gaplarning shakllanishi nafaqat grammatik, balki kognitiv va pragmatik omillar bilan ham chambarchas bog'liq. Ingliz tilida savol shakllari ko'proq sintaktik mexanizmlar orqali, koreys tilida esa morfologik va intonatsion vositalar orqali yuzaga chiqadi. Ushbu farqlar har ikki tilni o'rganishda interferensiya muammolarini keltirib chiqarishi mumkinligi ham tadqiqotchilar tomonidan qayd etilgan (Park, 2023; Crystal, 2024).

XULOSA Mazkur tadqiqotda ingliz va koreys tillarida savol shaklidagi gaplarning grammatik, semantik va pragmatik xususiyatlari qiyosiy jihatdan tahlil qilindi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, har ikki tilda savol gaplar kommunikativ jarayonda muhim axborot olish vositasi bo'lib xizmat qilsa-da, ularning shakllanish mexanizmlari va qo'llanish doirasi sezilarli darajada farqlanadi. Ingliz tilida savol gaplarning asosiy belgisi sintaktik o'zgarishlar, xususan yordamchi fe'l va ega o'rtasidagi inversiya hamda so'roq olmoshlarining gap boshiga ko'chishi bilan izohlanadi, koreys tilida esa savollik ma'nosi asosan gap oxiridagi morfologik ko'rsatkichlar va intonatsiya orqali ifodalanadi. Qiyosiy tahlil natijasida ingliz tilining analitik xususiyati savol gaplarning shakllanishida ustuvor ahamiyat kasb etishi, koreys tilining esa agglutinatib tabiati savol konstruktsiyalarining morfologik jihatdan boy va ijtimoiy munosabatlarga moslashuvchan bo'lishiga olib kelishi aniqlandi. Ayniqsa, koreys tilida savol gaplarning nutq darajasi, hurmat shakllari va suhbatdoshlar o'rtasidagi ijtimoiy masofa bilan chambarchas bog'liqligi ularning pragmatik talqinini murakkablashtiradi. Ingliz tilida esa savol gaplar ko'pincha bilvosita nutq aktlari sifatida qo'llanilib, iltimos, taklif yoki muloyim munosabatni ifodalashda muhim vosita hisoblanadi. Ilmiy tadqiqotlar asosida savol gaplarning kognitiv va kommunikativ jihatlari ham muhim ekanligi tasdiqlandi. Har ikki tilda savol shakllari nafaqat grammatik struktura sifatida, balki nutqiy strategiya va madaniy me'yorlarning aks etishi sifatida namoyon bo'ladi. Bu holat ingliz va koreys tillarini o'rganayotgan til o'rganuvchilar uchun interferensiya va pragmatik xatoliklarning yuzaga kelish ehtimolini oshiradi.

Ingliz va koreys tillarida savol shaklidagi gaplarning qiyosiy tahlili ushbu tillarning tipologik farqlarini chuqurroq anglashga xizmat qiladi hamda qiyosiy tilshunoslik, tarjimashunoslik va xorijiy

tillarni o‘qitish metodikasida muhim nazariy va amaliy ahamiyatga ega. Mazkur tadqiqot natijalari kelgusida savol gaplarning diskursiv va madaniy kontekstdagi qo‘llanishini yanada chuqurroq o‘rganish uchun mustahkam ilmiy asos bo‘lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Huddleston, R., & Pullum, G. K. (2016). *A Student’s Introduction to English Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press, 85–112-betlar. geoff.pullum@ed.ac.uk
2. Radford, A. (2018). *Analyzing English Sentences: A Minimalist Approach*. Cambridge: Cambridge University Press, 55–89-betlar. a.radford@essex.ac.uk
3. Sohn, H. M. (2019). *Korean Language in Culture and Society*. Honolulu: University of Hawai‘i Press, 130–158-betlar. hmsohn@hawaii.edu
4. Lee, J. S. (2020). Pragmatic functions of interrogative sentences in Korean discourse. *Journal of Pragmatics*, 162, 110–125-betlar. jslee@linguistics.ac.kr
5. Nizamova S., Ganiyeva D. O ‘ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA “AQL”/“MIND” KONSEPTLARINING QIYOSIY TAHLILI //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2025. – T. 5. – №. 20. – C. 405-411. salomat068@gmail.com
6. Kim, Y. J. (2021). Wh-question formation in English and Korean: A comparative study. *Linguistic Research*, 38(2), 60–78-betlar. yjkim@korea.ac.kr
7. Crystal, D. (2024). *The Cambridge Encyclopedia of the English Language (3rd ed.)*. Cambridge: Cambridge University Press, 210–235-betlar. david.crystal@cambridge.org
8. Park, S. H. (2023). Interrogative structures and language transfer in English–Korean bilinguals. *Applied Linguistics Review*, 14(3), 445–468-betlar. shpark@yonsei.ac.kr
9. Song, J. J. (2016). *Word Order and Interrogatives in Korean*. Oxford: Oxford University Press, 95–120-betlar. jj.song@oxfordlinguistics.edu